

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„BICENTENAR GEORGE BARIȚIU. 1812-2012”**

(Cluj-Napoca, 24 mai 2012)

Împlinirea a 200 de ani de la nașterea lui George Barițiu (1812-1893) a fost marcată la Cluj-Napoca prin Simpozionul Științific Internațional „Bicentinar George Barițiu. 1812-2012”, organizat de Institutul de Istorie al Academiei care poartă numele marelui om politic și de cultură, indiscutabil cea mai complexă personalitate din viața românilor ardeleni a celui de al XIX-lea secol. Intelectualitatea românească din Transilvania l-a omagiat în repetate rânduri pe George Barițiu, mai întâi spre sfârșitul vieții sale, în 1892, la împlinirea vârstei de 80 de ani, apoi, în anul 1912, la centenarul nașterii, Sibiu, unde activase în ultima perioadă a vieții, sediul ASTREI, al cărei președinte era și unde i se află mormântul ținând să-și amintească de sensul acțiunilor sale și când profesorul Ioan Lupaș publica volumul antologic George Barițiu, *Studii și articole*, pe care îl prefăta cu deosebită condescendență.

În 1962, la împlinirea a 150 de ani de la naștere, acad. David Prodan ținea un extraordinar cuvânt aniversar în Aula Academiei Române și tot atunci trei membri ai Institutului de Istorie din Cluj publicau un volum-antologie de texte (George Barițiu, *Scrieri social-politice*, studiu și antologie de Victor Chereșteșiu, Camil Mureșanu, George Em. Marica).

La centenarul dispariției lui George Barițiu, în 1993, Institutul de Istorie din Cluj-Napoca organiza o sesiune comemorativă, tot atunci începând publicarea, la Brașov, a ediției a II-a a lucrării *Părți alese din Istoria Transilvaniei pe două sute de ani în urmă*, sub îngrijirea lui Ștefan Pascu și Florea Salvan.

În ultimii ani a fost pusă în valoare opera sa istorică, numeroase studii pe asemenea problematică fiind elaborate și publicate de cercetători științifici în domeniu, în anul 2009 fiind publicat la Editura Academiei Române, în colecția Cărți de căpătâi, volumul *George Barițiu (1812-1893), Scrieri istorice* (XXXVI + 457 p.).

Acum, la împlinirea a două secole de la nașterea celui care a devenit, din 2002, patronul Institutului de Istorie clujean, s-a desfășurat, în sala de conferințe a acestuia, o impresionantă manifestare științifică de anvergură internațională. Cuvântul de deschidere a fost rostit de Directorul Institutului, care a făcut referiri la activitatea de istoric a lui George Barițiu. Academicianul Solomon Marcus a meditat asupra perenității operei științifice și fundamentale a lui George Barițiu, iar dr. Günther Scheffbeck (Viena) s-a referit la trăsăturile Parlamentului austriac din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Despre încercările literare de tinerețe ale lui George Barițiu a vorbit acad. Camil Mureșanu, iar despre activitatea lui George Barițiu în direcția promovării învățământului și științelor tehnice – acad. Horia Colan.

Alte comunicări susținute în cadrul Simpozionului au abordat aspecte ale activității și operei lui George Barițiu: contribuția la apariția sociologiei românești (Andrei Negru, director adjunct al Institutului), la știința lexicografiei (Susana Andea), aprecierile datorate academicianului David Prodan în privința activității istoriografice a lui G. Barițiu (Ionuț Isac), cenzurarea gazetelor lui G. Barițiu (Gelu Neamțu), relația dintre publicistică și mișcarea națională din perioada neoabsolutismului și liberalismului (Loránd Mádly), activitatea lui Barițiu în Parlamentul de la Viena între 1863-1865 (Ștefan Sorin Mureșan, Berlin), chestiunea decorării frunzașilor politici români și sași în 1864 (Simion Retegan), a căilor ferate transilvane în deceniile V-VI ale secolului al XIX-lea în viziunea lui G. Barițiu (Iosif Marin Balog, Ioan Lumperdean).

De un interes deosebit s-au bucurat și comunicările privind gândirea și acțiunea politică românească la George Barițiu și Dimitrie Moldovan (Mirela Popa-Andrei), relațiile lui G. Barițiu cu aromânii (Gheorghe Hristodol), ale lui Barițiu cu Petru Broșteanu, care activa în cadrele

francmasoneriei din Banat (Attila Varga). Simpozionul s-a încheiat cu comunicarea privitoare la identitate și alteritate: ziare săsești vs. gazete românești la mijlocul secolului al XIX-lea (susținută de Nicolae Teșculă).

Din cuprinsul comunicărilor prezentate a rezultat cu prisosință dimensiunea unei opere puse în serviciul mișcării naționale românești din Transilvania, al ridicării culturale a poporului român în genere. Ca redactor de ziare și ziarist, George Barițiu a scris mii de articole, fiind proclamat spre sfârșitul vieții sale drept Nestorul presei românești, apreciere care nu s-a modificat nici până astăzi.

Dezbaterile purtate pe marginea problematicii vaste adusă prin comunicările susținute în cadrul Simpozionului au subliniat odată mai mult orizontul larg al activității și operei lui George Barițiu, care a acoperit în linii mari mijlocul secolului al XIX-lea și cea de a doua jumătate a lui. Intensitatea acestuia și multitudinea ei au făcut dificilă elaborarea unei biografii a operei lui George Barițiu, care nu s-a putut realiza nici până astăzi, tentativa cunoscutului cercetător al scrierilor barițiene, George Em. Marica, nefinalizându-se ca urmare a pierderii manuscrisului întocmit de acesta.

George Barițiu rămâne una din marile personalități cultural-politice din istoria românilor. Fondator al primelor ziare în limba română, jurnalist de mare notorietate, autor al numeroaselor articole de presă răspândite în ziarele pe care le-a scos, pentru unele dintre ele fiind trimis în procese de presă, fondator al ASTREI și membru fondator al Academiei Române, în care a activat din 1866 până la decesul survenit în 1893, George Barițiu surprinde prin multilateralitatea activității și a operei. În domeniul Istoriei a publicat în jur de 2000 de documente istorice și a elaborat numeroase studii de istorie medievală și modernă, îndemnând la salvarea documentației referitoare la revoluția din 1848-1849, la cea din Transilvania fiind participant activ. Președinte ani îndelungați al Secției Istorice a Academiei Române, vicepreședinte al înaltului for cultural și științific al țării și în ultimele luni ale vieții președinte al acestuia, deși nu avea cetățenia statului român de atunci, George Barițiu s-a ilustrat ca un militant activ pentru drepturile politico-naționale ale poporului român.

Omagierea marii personalități românești care a fost George Barițiu este o modalitate de recunoaștere a eforturilor sale pentru emanciparea culturală și național-politică a românilor. Institutul de Istorie din Cluj-Napoca al Academiei Române – care îi poartă de un deceniu numele – a realizat, prin Simpozionul Științific Internațional organizat în 24 mai 2012, punerea odată mai mult în valoare a vastei sale activități și opere, de un profund caracter național și european.

Nicolae Edroiu,
membru corespondent al Academiei Române,
Directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca

CEA DE A XXI-A REUNIUNE A COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-UNGARE

(Sibiu, 28 mai – 1 iunie 2012)

Reuniunea Comisiei Mixte de Istorie Româno-Ungare, a XXI-a de la înființarea ei, comisie care funcționează în baza acordurilor interacademice existente între Academia Română și Academia Ungară de Științe, a avut loc la Sibiu între 28 mai – 1 iunie 2012. În conformitate cu Protocolul încheiat cu prilejul Reuniunii anterioare de la Budapesta din octombrie 2010, tema dezbaterii s-a referit la *Structuri sociale și strategii identitare*.

Din Partea română au participat: prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, președintele părții române; prof. dr. Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei Române, vicepreședintele părții române; CȘ I dr. Remus Câmpeanu, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, secretar al părții române; prof. dr. Vasile Ciobanu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu; prof. dr. Ileana Căzan, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” din București al Academiei Române; Dr. Ioan Drăgan, Directorul Serviciului Județean Cluj al